

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση των κατόχων απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Με το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ, το οποίο αποτελείται από τρία κεφάλαια, ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κατόχων απολυτηρίου Επαγγελματικού Λυκείου (εφεξής ΕΠΑ.Λ.), καταργούμενων των σχετικών διατάξεων του άρθρου 7 του ν. 3475/2006, και κατόχων πτυχίου Β΄ κύκλου Τ.Ε.Ε., Τ.Ε.Λ. και Ναυτικών Λυκείων, ζητήματα οργάνωσης και λειτουργίας του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας (Ε.Ι.Ν.), καθώς και επιμέρους θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄, μεταξύ άλλων, επανακαθορίζονται οι Σχολές, τα εξεταζόμενα μαθήματα και ο τρόπος πρόσβασης στην ανώτατη εκπαιδευτική βαθμίδα των κατόχων απολυτηρίου ημερήσιου και εσπερινού Επαγγελματικού Λυκείου (άρθρα 1 και 2), καθώς και των κατόχων πτυχίου Β΄ κύκλου ημερήσιων και εσπερινών Τ.Ε.Ε., των κατόχων πτυχίων ειδικότητας πρώην ημερήσιων και εσπερινών Τ.Ε.Λ. και ημερήσιων και εσπερινών Ναυτικών Λυκείων ειδικώς για τα ακαδημαϊκά έτη 2009-2010 και 2010-2011 (άρθρο 3). Καθορίζονται τα σχετικά με τον τύπο, το περιεχόμενο και τη διάρκεια ισχύος της βεβαίωσης πρόσβασης που χορηγείται στους κατόχους απολυτηρίου ΕΠΑ.Λ., οι οποίοι συμμετέχουν στις πανελλαδικές εξετάσεις για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (άρθρο 4). Παρέχεται η δυνατότητα στους κατόχους απολυτηρίου ΕΠΑ.Λ. να διεκδικήσουν την εισαγωγή τους σε σχολή ή τμήμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε ακαδημαϊκό έτος μεταγενέστερο αυτού που έπεται της αποφοίτησής τους, συμφώνως προς την οριζόμενη στο Νσχ διαδικασία (άρθρο 6), προσδιορίζονται η διαδικασία εξετάσεων και οι προϋποθέσεις εισαγωγής τους

(άρθρο 7) ενώ στην ήδη ισχύουσα ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3475/2006, η οποία ορίζει ότι στην Α΄ τάξη των Επαγγελματικών Σχολών (εφεξής ΕΠΑ.Σ.) εγγράφονται χωρίς εξετάσεις οι μαθητές που προάγονται στη Β΄ τάξη των Επαγγελματικών ή Γενικών Λυκείων και αυτοί που έχουν πρόσβαση στη Β΄ τάξη του Α΄ κύκλου Τ.Ε.Ε., προστίθεται η ρύθμιση ότι στη Β΄ τάξη ΕΠΑ.Σ. εγγράφονται και οι κάτοχοι πτυχίου του Α΄ κύκλου σπουδών Τ.Ε.Ε. στην ίδια ή συναφή ειδικότητα (άρθρο 8). Τέλος, με το άρθρο 10 παρέχονται οι αναγκαίες εξουσιοδοτήσεις για την έκδοση των υπουργικών αποφάσεων οι οποίες θα καθορίζουν, αφενός, τα σχετικά με την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τεχνικά θέματα (καθορισμός τμημάτων και σχολών, εξεταστικών κέντρων, διαδικασία εξέτασης κ.λ.π.) και, αφετέρου, τη συγκρότηση των αναγκών για την εφαρμογή των διατάξεων του Νσχ συλλογικών οργάνων, ενώ με το άρθρο 11 εισάγεται μεταβατική διάταξη, με την οποία ρυθμίζεται το θέμα της αποφοίτησης των απορριφθέντων, λόγω ανεπαρκούς φοίτησης, μαθητών Β΄ τάξης Α΄ κύκλου ημερήσιων Τ.Ε.Ε..

Υπενθυμίζεται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 1 του ν. 3475/2006, η δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, η οποία παρέχεται πλέον στα Επαγγελματικά Λύκεια και τις Επαγγελματικές Σχολές, «(...) αποβλέπει στον συνδυασμό της γενικής παιδείας με την τεχνική επαγγελματική γνώση, με ειδικότερο σκοπό: α) την ανάπτυξη των ικανοτήτων, της πρωτοβουλίας, της δημιουργικότητας και της κριτικής σκέψης των μαθητών, β) τη μετάδοση των απαιτούμενων τεχνικών και επαγγελματικών γνώσεων και την ανάπτυξη των συναφών δεξιοτήτων τους, γ) την παροχή στους μαθητές των απαραίτητων γνώσεων και εφοδίων για τη συνέχιση των σπουδών τους στην επόμενη εκπαιδευτική βαθμίδα».

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ του Νσχ (άρθρο 13) τροποποιούνται και συμπληρώνονται, με την προσθήκη νέων άρθρων 3Α, 3Β, 3Γ και 3Δ, οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν.δ. 572/1970, με τις οποίες ρυθμίζονται θέματα σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας. Σημειώνεται ότι με το π.δ. 501/1985 η εποπτεία και ο έλεγχος του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας ανατέθηκε στο Υπουργείο Πολιτισμού και ότι με το π.δ. 434/1991 οι εν λόγω αρμοδιότητες μεταφέρθηκαν στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις επανακαθορίζεται η αποστολή του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας και προβλέπεται η επιχορήγησή του από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και από τον Προϋπολογισμό Δημόσιων Επενδύσεων. Επίσης, ορίζεται ότι το Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας ενεργεί ως ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης ή τελικός δικαιούχος προγραμμάτων χρηματοδοτούμενων εν όλω ή εν μέρει από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από άλλους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, και πραγματοποιεί

κάθε σχετική δραστηριότητα η οποία του ανατίθεται από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Περαιτέρω, μεταξύ άλλων, καθορίζεται η οργανωτική δομή των υπηρεσιών του Ιδρύματος, ορίζεται ότι τα τεχνικά έργα τα οποία εκτελεί το Ίδρυμα έχουν δημόσιο χαρακτήρα, ορίζεται η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών του Ιδρύματος ως Διευθύνουσα ή Επιβλέπουσα Υπηρεσία, και το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος ως Προϊσταμένη ή Εποπτεύουσα αρχή, ενώ προβλέπεται η σύσταση Τεχνικού Συμβουλίου και καθορίζονται οι αρμοδιότητές του. Επίσης, ορίζονται οι υπηρεσίες του Ιδρύματος οι οποίες είναι αρμόδιες για τον προγραμματισμό, την υλοποίηση, την οικονομική διαχείριση και τον εσωτερικό έλεγχο δραστηριοτήτων που αφορούν συγχρηματοδοτούμενα Επιχειρησιακά Προγράμματα, προβλέπεται η σύσταση εννιακοσίων πενήντα τριών (953) οργανικών θέσεων προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και δέκα (10) θέσεων δικηγόρων με έμμισθη εντολή, και παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και των κατά περίπτωση συναρμόδιων Υπουργών, ειδικότερων θεμάτων οργάνωσης και διάρθρωσης των υπηρεσιών του Ιδρύματος, πρόσληψης προσωπικού και έκδοσης κανονισμών προμηθειών, κατάστασης του προσωπικού και λειτουργίας των υπηρεσιών του Ιδρύματος. Τέλος, θεωρούνται νομίμως διενεργηθείσες δαπάνες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση Νσχ σε εκτέλεση αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας και αφορούν την καταβολή σε πρόσωπα απασχολούμενα στο Ίδρυμα τακτικών αποδοχών και αποζημιώσεων, επιδομάτων εορτών και αδειας, επιδομάτων τροφής, αποζημιώσεων καταγγελίας συμβάσεων και εφάπαξ παροχών λόγω συνταξιοδότησης, υπό τις οριζόμενες προϋποθέσεις.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ΄ του Νσχ, μεταξύ άλλων, θεσμοθετείται η απονομή, με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, του τίτλου του «Πρεσβευτή της Ελληνικής Παιδείας» σε διακεκριμένους Έλληνες και αλλοδαπούς που συμβάλλουν στη διάδοση και προβολή των ελληνικών γραμμάτων, της ελληνικής γλώσσας και εκπαίδευσης και της ελληνικής παιδείας γενικότερα (άρθρο 14), προβλέπεται η τήρηση στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «Μητρώου Αρίστων», στο οποίο καταχωρίζονται με υπουργική απόφαση Έλληνες νέοι, μαθητές ή φοιτητές, οι οποίοι έχουν διακριθεί σε διεθνείς ή πανελλήνιους διαγωνισμούς (άρθρο 15), και παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με υπουργικές αποφάσεις, των απαιτούμενων δικαιολογητικών, της διαδικασίας και κάθε σχετικής λεπτομέρειας ως προς την εισαγωγή των αθλητών με αγωνιστικές διακρίσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και ως προς τον ορισμό των αναγκαίων συλλογικών οργάνων για τον έλεγχο της συνδρομής των σχετικών προϋποθέσεων (άρθρο 17). Περαιτέρω, ρυθμίζονται θέματα λειτουργίας

των Κολλεγίων (άρθρο 18), δωρεάν διανομής συγγραμμάτων στους φοιτητές και σπουδαστές των Πανεπιστημίων και των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (άρθρο 19), καθώς και θέματα σχετικά με την υπαγωγή του έργου της ανέγερσης σχολικών μονάδων πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στις διατάξεις του ν. 3389/2005 περί Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα. Σχετικώς προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι ο Οργανισμός Σχολικών Κτηρίων (Ο.Σ.Κ. Α.Ε.) ή ο εκάστοτε αρμόδιος δημόσιος φορέας ασκούν σε όλη την επικράτεια τις αρμοδιότητες που έχουν ως αντικείμενο τη μελέτη, την κατασκευή, τη χρηματοδότηση, την πάσης φύσεως συντήρηση, τη διαχείριση κ.λπ. των ανεγερθέντων κτηρίων, καθώς και τη φύλαξη, την ασφάλιση και τη λειτουργία των κυλικείων των εν λόγω σχολικών μονάδων, ενώ παρέχεται η δυνατότητα ανάθεσης, περαιτέρω, των ως άνω αρμοδιοτήτων στην Εταιρία Ειδικού Σκοπού του άρθρου 1 του ν. 3389/2005 (άρθρο 20). Τέλος, παρέχεται στους υποψηφίους προς εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οι οποίοι συμμετέχουν από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 και εφεξής σε γραπτές εξετάσεις που διενεργούνται σε πανελλαδικό επίπεδο, η δυνατότητα να λαμβάνουν γνώση των γραπτών τους με επίδειξή τους, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης, και δίνεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό, με υπουργικές αποφάσεις, του τρόπου, του χρόνου και του τόπου υποβολής της σχετικής αίτησης, των αρμόδιων ατομικών ή συλλογικών οργάνων, της διαδικασίας επίδειξης των γραπτών, του ύψους του παραβόλου που συνοδεύει τη σχετική αίτηση και κάθε άλλης αναγκαίας λεπτομέρειας (άρθρο 23).

Τέλος, επισημαίνεται ότι το προτεινόμενο Νοσχ παρέχει νομοθετική εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση πολλών και διάφορων θεμάτων με υπουργικές αποφάσεις. Οι προβλεπόμενες εξουσιοδοτήσεις αφορούν ειδικότερα θέματα με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό, συμφώνως προς το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 43 του Συντάγματος. Τέτοια θέματα είναι, επί παραδείγματι, τα σχετικά με την οργάνωση και διάρθρωση των υπηρεσιών του Εθνικού Ιδρύματος Νεότητας στο άρθρο 13 παρ. 2 περ. 3Δ, τα σχετικά με την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση περί καθορισμού τμημάτων και σχολών, εξεταστικών κέντρων και εξεταζόμενων μαθημάτων στο άρθρο 10, η διαδικασία απονομής του τίτλου του «Πρεσβευτή της Ελληνικής Παιδείας» στο άρθρο 14, η διαδικασία εγγραφής στο Μητρώο Αρίστων στο άρθρο 15, ο καθορισμός των αμοιβών των Επιτροπών και των Ομάδων Εργασίας Διαχειριστικών Αρχών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων στο άρθρο 21 κ.α..

II. Παρατηρήσεις επί των επιμέρους άρθρων του Νοσχ

1. Επί του άρθρου 3

Με την προτεινόμενη διάταξη του Νοσχ, όπως αναφέρθηκε, δίνεται η δυ-

νατότητα στους κατόχους πτυχίου Β΄ κύκλου Τ.Ε.Ε. κατά τα δύο επόμενα ακαδημαϊκά έτη 2009-2010 και 2010-2011 να λάβουν μέρος στις εξετάσεις αποφοίτων Β΄ κύκλου Τ.Ε.Ε. στα ίδια μαθήματα και την ύλη των εισαγωγικών εξετάσεων των σχολικών ετών 2007-2008 και 2008-2009, αντιστοίχως, προκειμένου να διεκδικήσουν την εισαγωγή τους στις αναφερόμενες σχολές σε χωριστό ποσοστό θέσεων, το οποίο ορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση. Σημειώνεται σχετικά ότι πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ενδεικτικώς ΣτΕ [Ολ] 2820 - 2827/2002, αδημοσίευτες στον νομικό τύπο) έχει κρίνει συνταγματικώς θεμιτή τη διατήρηση και λειτουργία για ορισμένο χρονικό διάστημα, το οποίο κρίνεται αναγκαίο από τον νομοθέτη, θεσμών του καταργούμενου συστήματος επιλογής, ώστε οι υποψήφιοι που αποφοίτησαν όσο ίσχυε αυτό να μπορέσουν να διεκδικήσουν θέση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με την εφαρμογή διαδικασιών επιλογής που ανταποκρίνονται στις επικρατούσες εκπαιδευτικές συνθήκες κατά τον χρόνο που οι εν λόγω υποψήφιοι βρίσκονταν ακόμη στο στάδιο της προετοιμασίας τους, δηλαδή στο σχολείο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

2. Επί του άρθρου 19

Με την προτεινόμενη διάταξη, η οποία προσθέτει δεύτερο εδάφιο στην παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3549/2007, ορίζεται ότι «για τους φοιτητές και σπουδαστές που εγγράφονται για πρώτη φορά στα Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα από το ακαδημαϊκό έτος 2008-2009 και στο εξής, τα συγγράμματα που διανέμονται ισούνται κατ' αριθμό με τα υποχρεωτικά και επιλεγόμενα μαθήματα που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου». Σχετικώς σημειώνεται ότι, συμφώνως προς τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 3549/2007, Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), κατά την έννοια του άρθρου 16 παρ. 5 του Συντάγματος, είναι τα ιδρύματα της ανώτατης εκπαίδευσης, η οποία αποτελείται από δύο τομείς: τον πανεπιστημιακό, ο οποίος περιλαμβάνει τα Πανεπιστήμια, τα Πολυτεχνεία και την Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, και τον τεχνολογικό τομέα, ο οποίος περιλαμβάνει τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Τ.Ε.Ι.) και την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης. Επίσης, όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρεται ο όρος «Πανεπιστήμια», νοούνται τα ιδρύματα του πανεπιστημιακού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης.

3. Επί του άρθρου 23

Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου παρέχεται στους υποψηφίους προς εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, οι οποίοι συμμετέχουν από το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010 και εφεξής σε γραπτές εξετάσεις που διενεργούνται σε πανελλαδικό επίπεδο, η δυνατότητα να λαμβάνουν γνώση των

γραπτών τους, με επίδειξή τους, κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης και καταβολής του αναλογούντος παραβόλου. Η προτεινόμενη διάταξη αντικαθιστά τη ρύθμιση της παρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 3475/2006, συμφώνως προς την οποία «τα γραπτά δοκίμια των μαθημάτων που εξετάζονται σε πανελλαδικό επίπεδο για την εισαγωγή των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (...) δεν γνωστοποιούνται ούτε επιδεικνύονται με οποιονδήποτε τρόπο στον ενδιαφερόμενο».

Σχετικώς σημειώνεται ότι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έκρινε, μεταξύ άλλων, με την υπ' αριθ. 66/2006 απόφασή της ότι, κατ' εφαρμογή του Συντάγματος και του κοινοτικού δικαίου, η ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης των προσφυγόντων ενώπιον αυτής υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων του έτους 2006 στα γραπτά τους περιλαμβάνει τόσο την επίδειξη των γραπτών τους όσο και τη χορήγηση αντιγράφων τους. Σημειώνεται ότι στο Συμβούλιο της Επικρατείας εκκρεμεί η έκδοση απόφασης επί της αιτήσεως ακυρώσεως, την οποία άσκησε ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κατά της ως άνω απόφασης της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Αθήνα, 2.2.2009

Οι εισηγητές
Δημήτριος Βασιλείου
Δημήτριος Κανελλόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Β' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών